

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

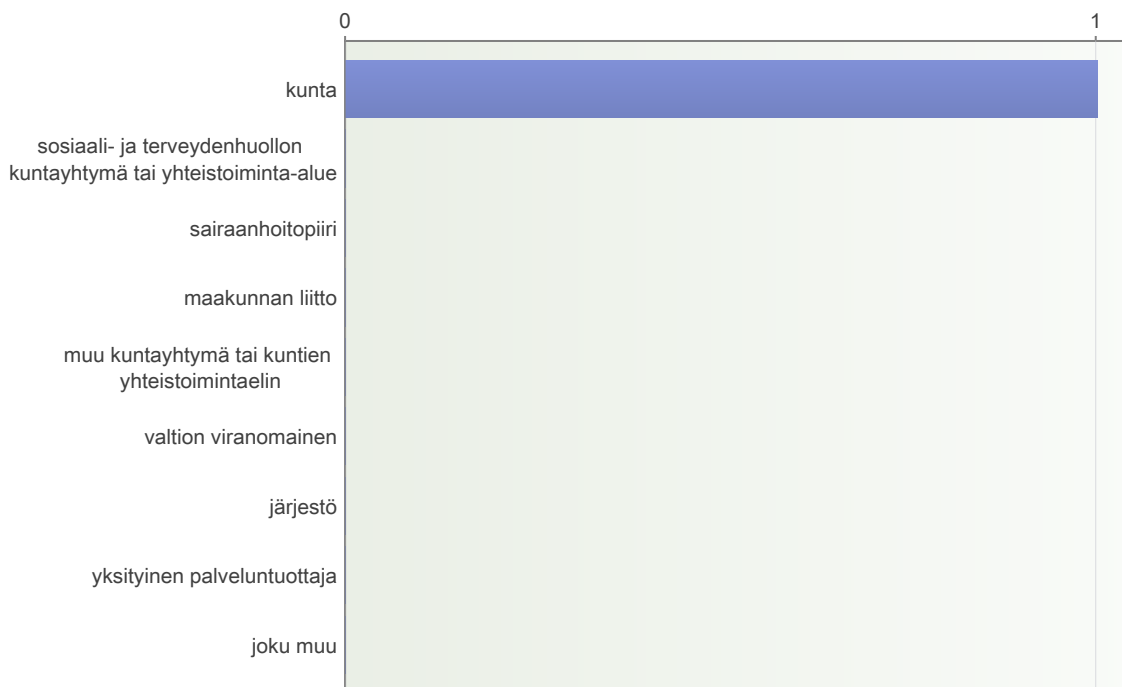
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Karkkilan kaupunki	Marko Järvenpää	marko.jarvenpaa@karkkila	27.11.2017	Kaupunginhallitus

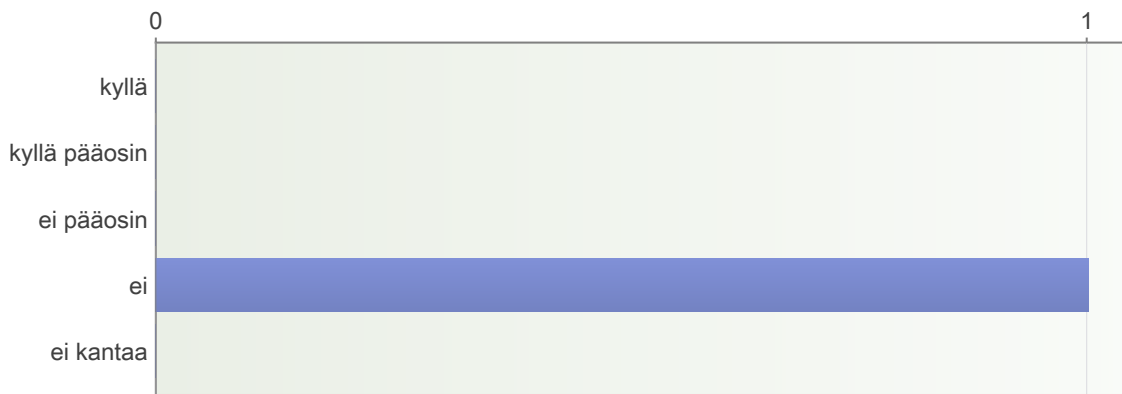
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

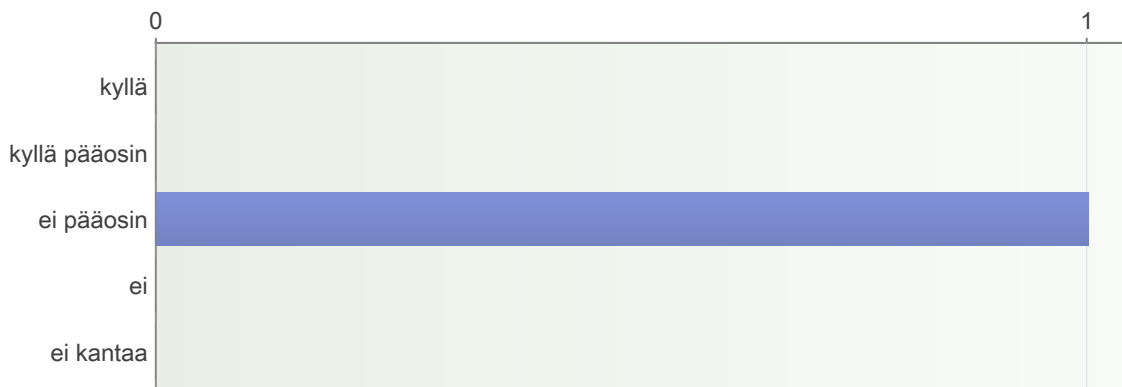
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotuksessa painotetaan terveydenhuoltoa ja on todennäköistä, etteivät sosiaalipalvelut integroidu kunnolla sote-keskuksissa. On myös mahdollista, että esitetty sekavalta vaikuttava järjestelmä ei takaa johdonmukaista palveluketjua suuren palvelutarpeen asiakkaille. Palveluiden yhdenvertainen saatavuus saattaa parantua joillakin alueilla, mutta ei koko maassa.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

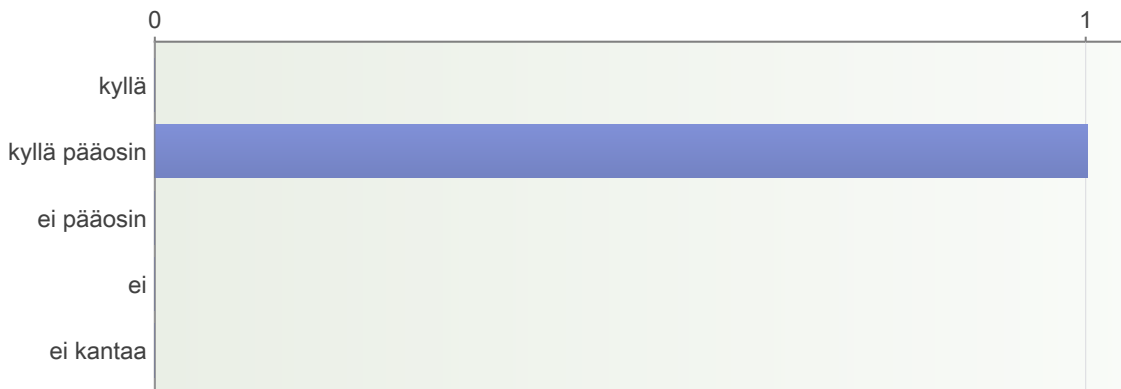
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Olemassa oleva tarjonta on suorassa yhteydessä asiakkaan vaikutusmahdollisuuksiin. Laki ei kuitenkaan lisää tarjontaa kaikkialla, ja siellä missä ei ole tarjontaa, ei ole vaikutusmahdollisuuksiakaan.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

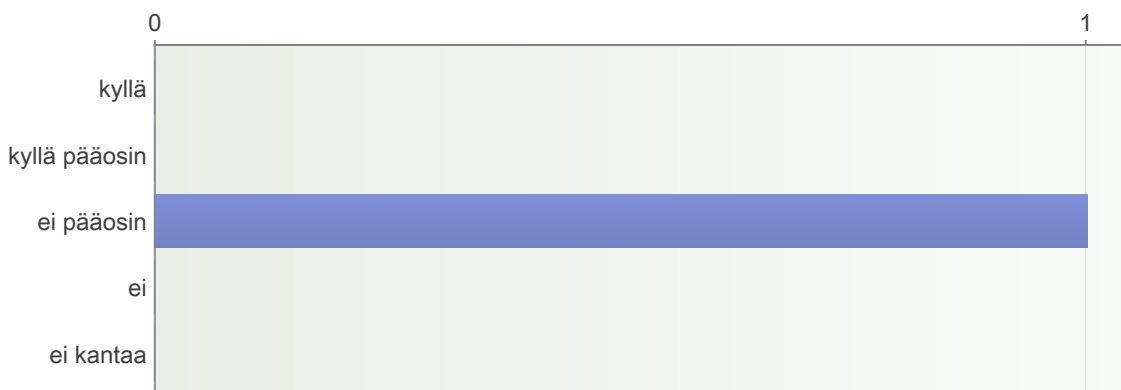
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos sinällään ei tätä mahdollista, jos ei estäkään. Asia edellyttää asiakkaalta omaa realistista arviota omasta palvelutarpeestaan. Sosiaalipalvelujen rooli asiakkaan ohjauksessa on tässä suhteessa keskeinen. Samoin saatavilla oleva palvelutarjonta

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

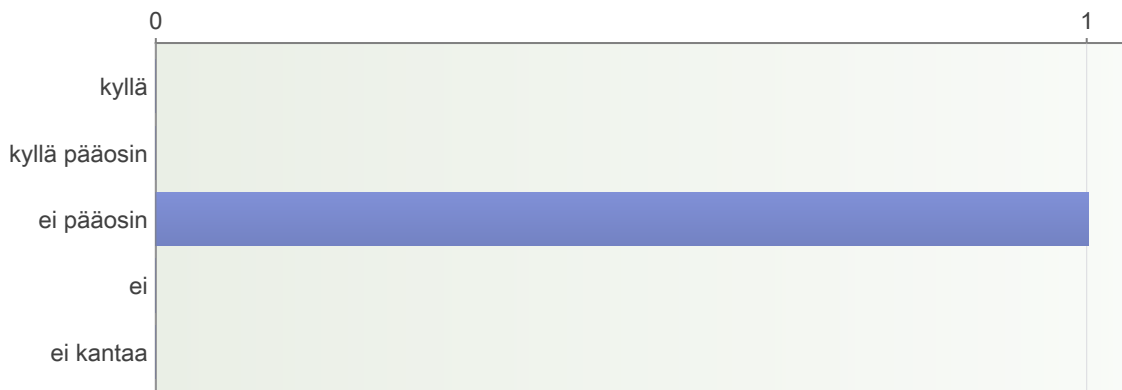
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laajan palvelutarpeen asiakkaalla voi olla useita palveluntuottajia, mikä väkisinkin heikentää palvelujen yhteensovittamista. Yhteensovittamisessa olennaisia ovat asiakassuunnitelman sitovuus ja maakunnan palveluntuottajien ehtoja koskeva hallintopäätös.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

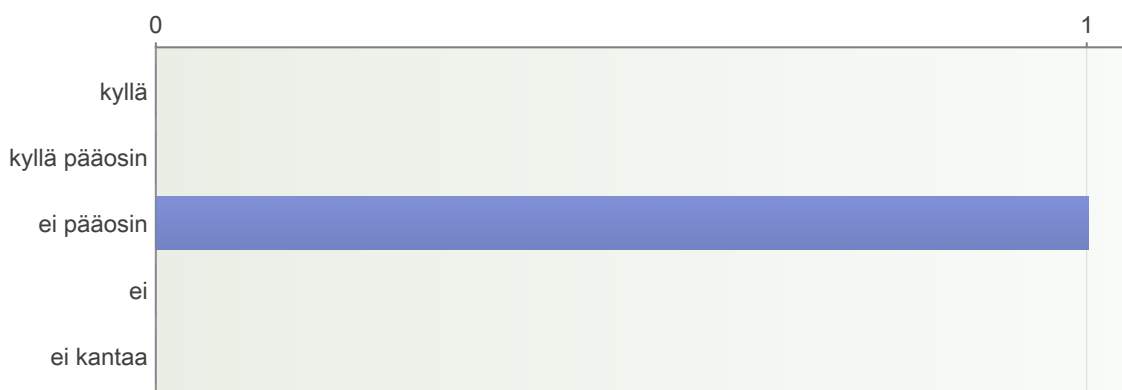
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraatio toteutunee tilanteessa, jossa maakunta tuottaa kaikki asiakkaan palvelut. Tilanteessa, jossa tuottaja on muu taho, integraation toteutuminen jää heikommaksi. Tuottajilla itsellään ei ole velvoitetta tai valtuutusta huolehtia palveluketjun toimivuudesta.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

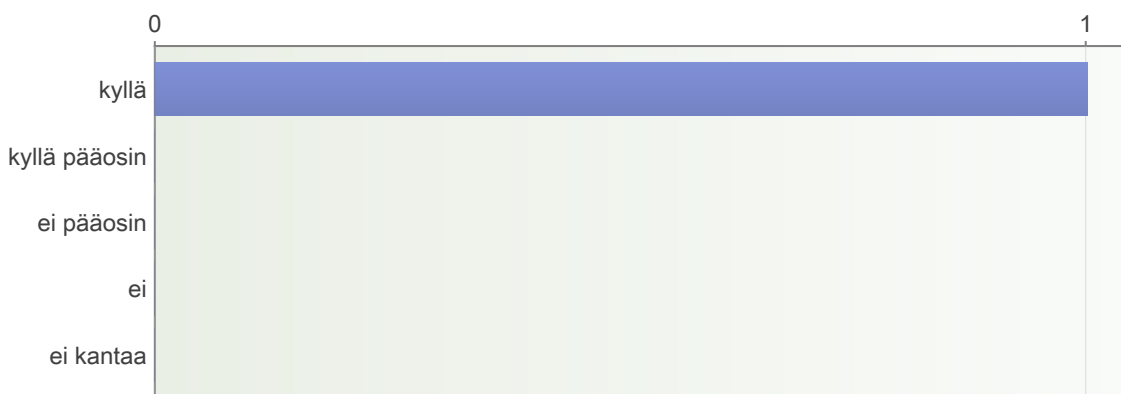
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuusta on erillinen hallituksen esitys järjestämislaiksi. Valinnanvapauslakiesitys toki tukee esitystä järjestämislaiksi antamalla maakunnalle mahdollisuuden asettaa ehtoja palveluntuottajille, mutta kaikkiaan maakuntien itsehallinto on jäämässä hyvin rajalliseksi.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

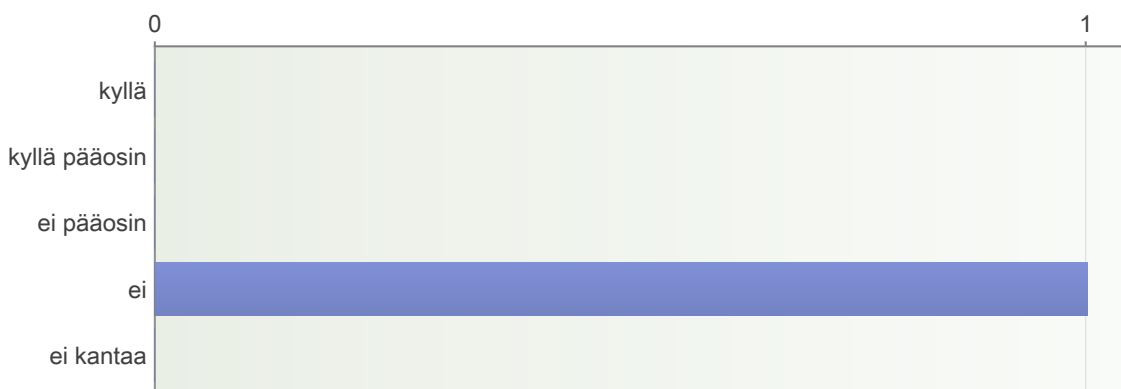
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyseessä on niin suuri ja merkittävä uudistus suomalaisiin sote-palveluihin, että väkisinkin toimintatavat muuttuvat ja palveluinnovaatioiden käyttöönotto vauhdittuu.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

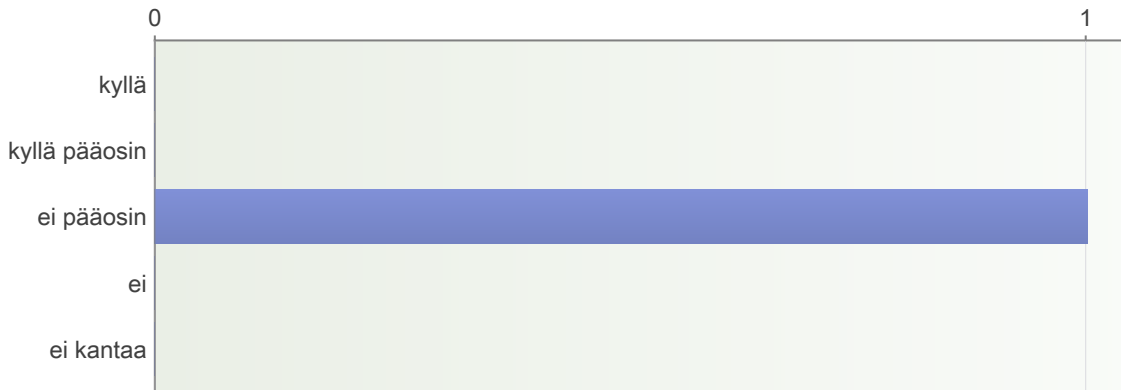
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ei sinällään ole mitään mikä varmuudella hillitsisi kustannuksia. Päinvastoin, palvelujen saatavuutta lisätään mikä lisää kysyntää ja samalla kustannuksia. Sama kustannusten lisäämisen uhka liittyy myös esim. tuottajien moninaisuuteen ja asiakassetelin laajaan käyttöön. Esityksen vaikutusten arviointi pitää sisällään ison joukon vastaavia kustannuksia lisääviä asioita.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jo se, että maakunta voi itse määritellä tarjottavien konsultaatio- ja avovastaanottopalveluiden vähimmäislaajuuden, on yhdenvertaisuutta estävä tekijä. Lisäksi saatavuus eri puolilla maata tulee riippumaan maakuntien päättämästä palveluverkosta. Millaiset taloudelliset edellytykset hyvinkin erilaisilla maakunnilla on pitää yllä tasavertaisen saatavuuden varmistavaa palveluverkkoa?

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

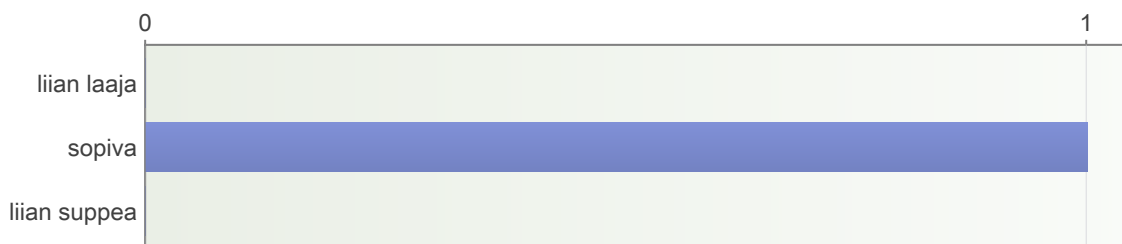
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalipalvelut loistavat poissaolollaan. Paljon palveluita tarvitsevan kohdalla valikoima on liian suppea, vaikka vastuu näistä asiakkaista on kuitenkin sote-keskuksilla

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

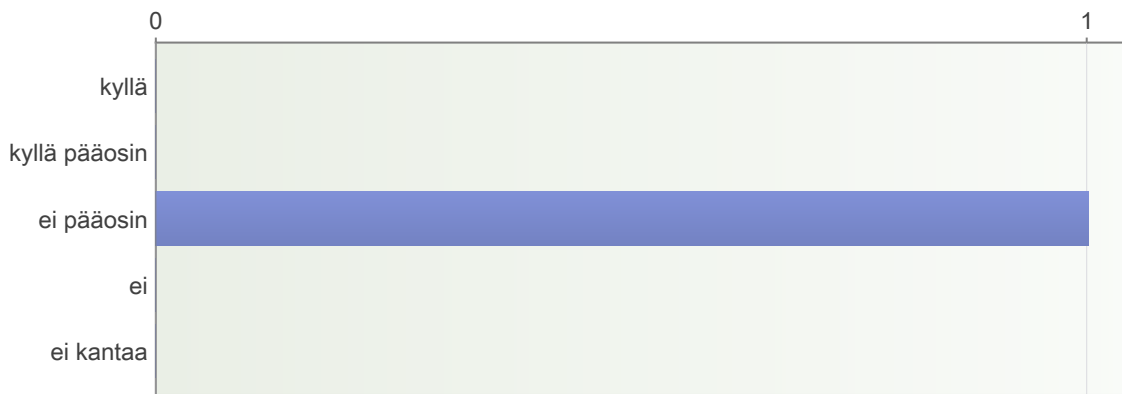

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

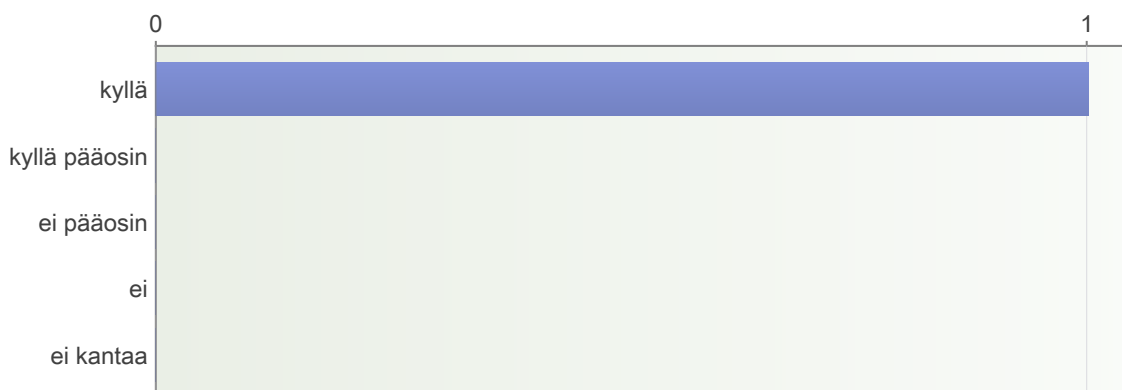
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Listaus sote-keskusten ja suunhoidon yksikön suoran valinnan palveluista on kyllä selkeä, mutta selkeyden vuoksi olisi hyvä kirjata myös liikelaitoksen vastuulle kuuluvat muut kuin suoran valinnan palvelut

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

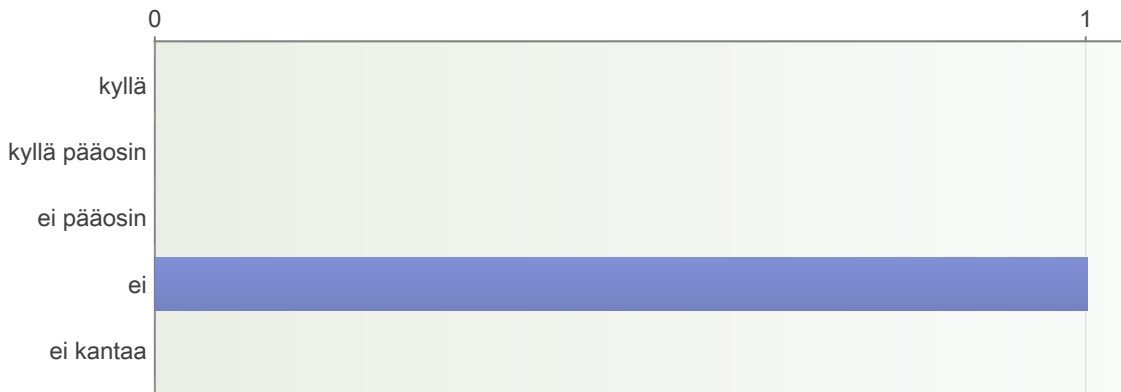

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

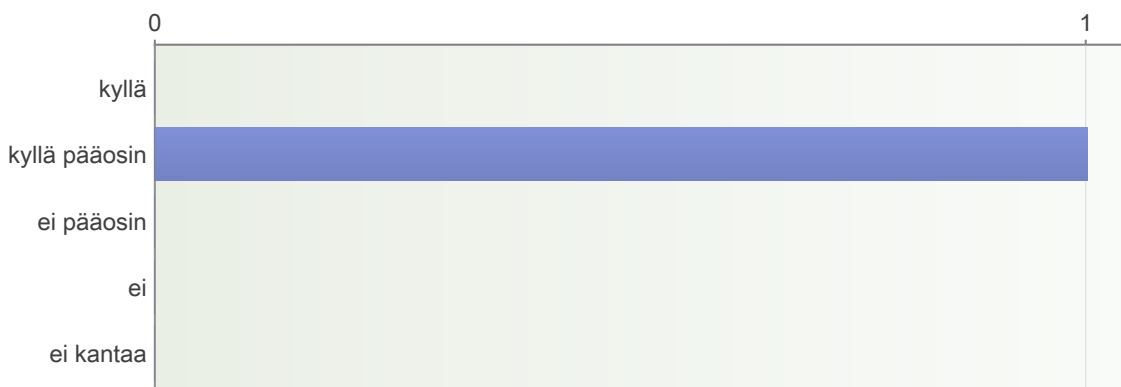
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä sosiaalipalvelut ovat sivuroolissa. Sote-keskuksen sosiaalihuollon ammattihenkilö olisi ainoa sosiaalialan työntekijä sosiaali- ja terveystieteiden keskuksessa. Tämä ja liikelaitoksen ”liikkuva” ammattihenkilöryhmä tuntuvat väkinäiseltä ratkaisulta, jolla kierretään perustuslakivaliokunnan kanta julkista valtaa sisältävien sosiaalipalvelujen tarjoamisesta sote-keskuksissa.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

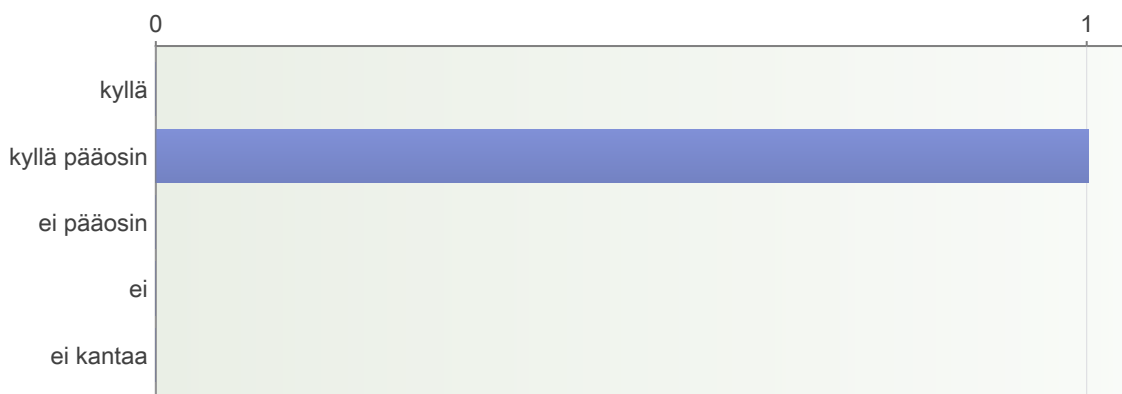

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ennen valintaa asiakkaalla pitäisi olla tosin kattavasti tietoa tarpeestaan ja vertailutietoa eri yksiköistä. Kuviteltavissa on myös sellaisia tilanteita, joissa valintamahdollisuus saattaa asiakkaan omasta tahdosta viivästyttää tarvittavan palvelun saamista

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

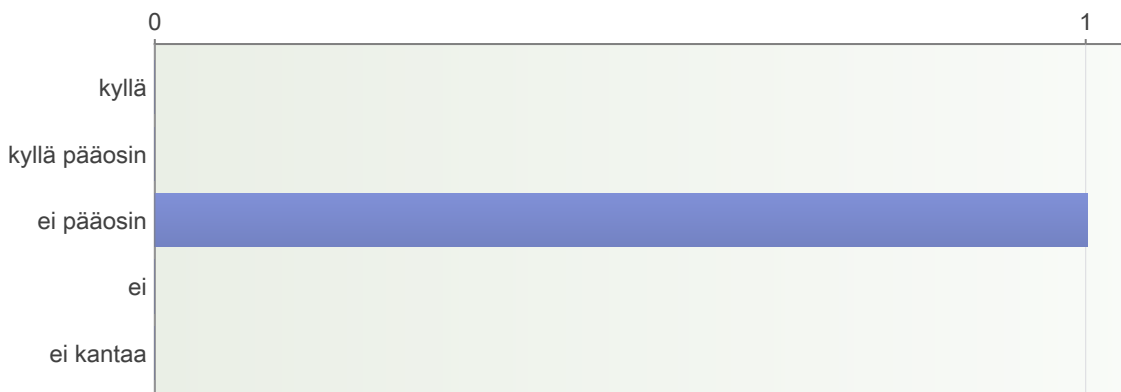
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla tulisi itsehallintonsa nojalla olla mahdollisuus määritellä palvelut, joissa asiakasseteliä käytetään. Lisäksi liian laaja asiakassetelitarjonta saattaa pilkkoa asiakkaan hoitoa tai palvelua vaikeasti hallittaviin pieniin osiin.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

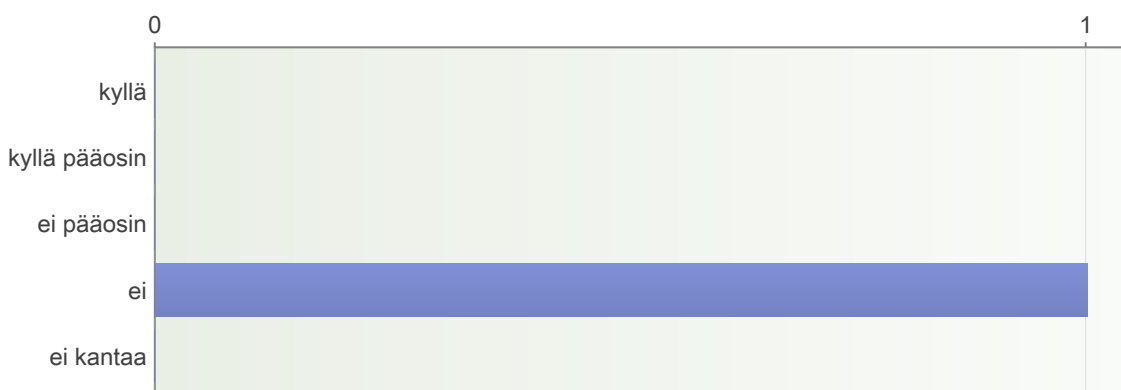
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rajaus on tarpeellinen, mutta määrittely sen käyttämiseksi vasta siinä vaiheessa, kun se on "välttämätöntä" on liian tiukka. Maakunnalla tulisi olla mahdollisuus tarveharkintaan tässäkin tapauksessa

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

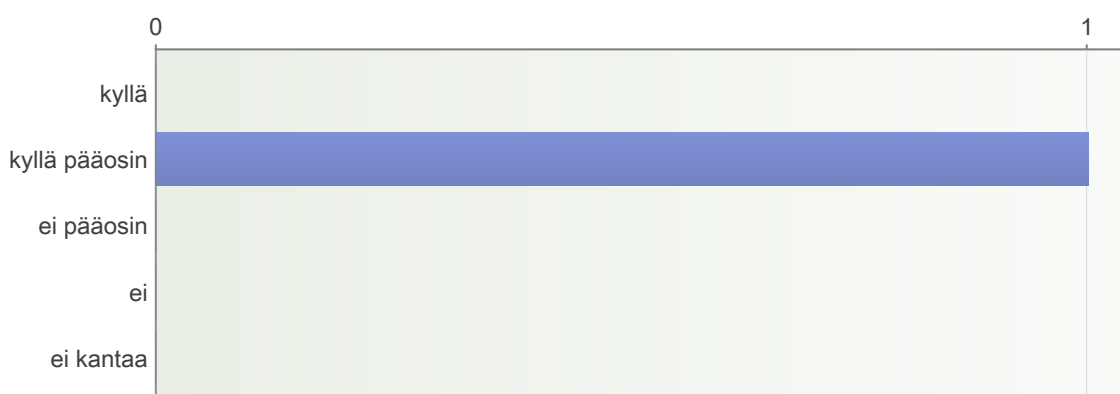
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten julkisuudessa on ollut esillä, asiakassetelin esityksen mukainen laaja käyttö saattaa vaarantaa maakuntien liikelaitosten mahdollisuudet tiettyjen erikoisalojen palvelut

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

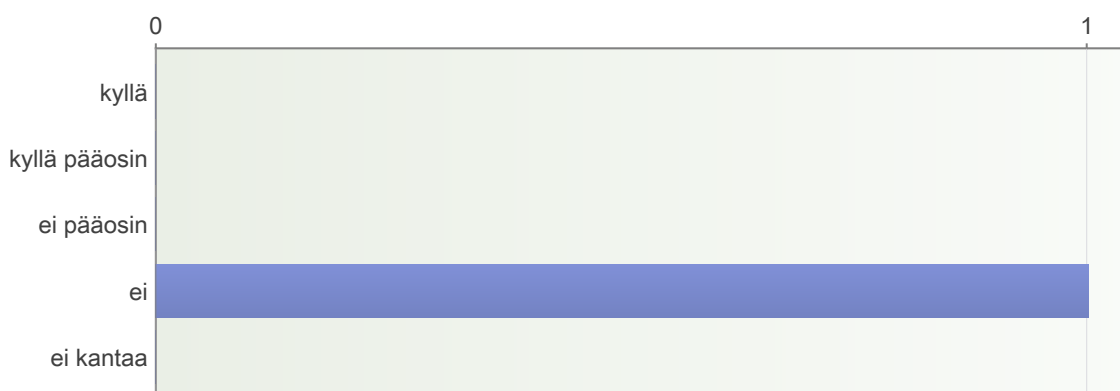

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

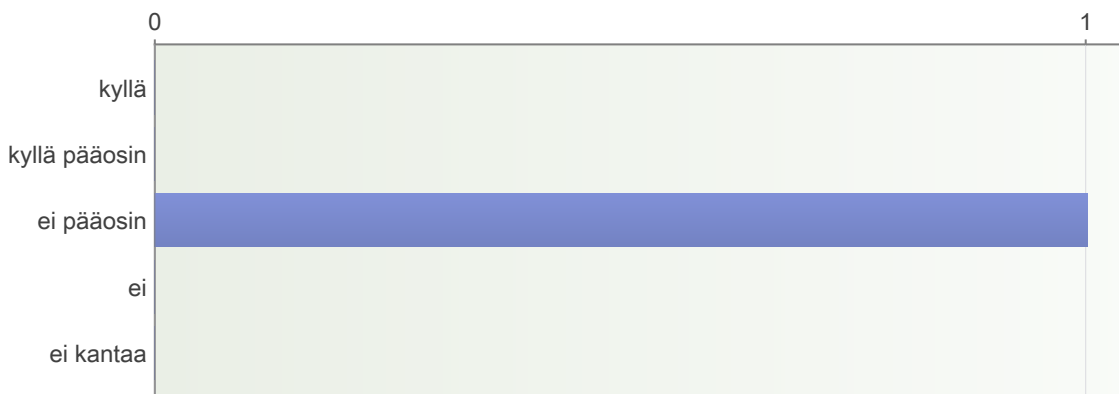
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasetelistä tulee subjektiivinen oikeus lailla säädetyissä palveluissa. Tämä saattaa johtaa kohtuuttomuuksiin järjestämisvastuun näkökulmasta

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

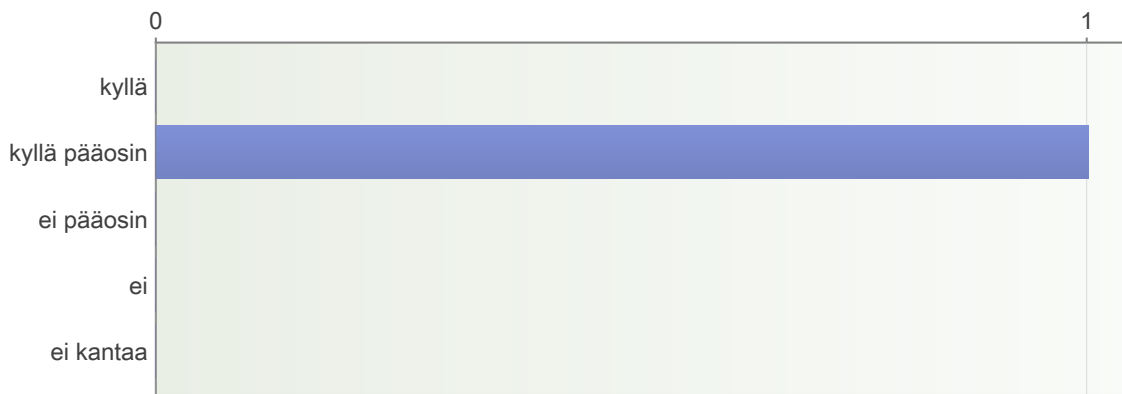
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti edellyttää asiakkaalta tai hänen lähipiiriltään tietämystä, jolla suunnitella ja hankkia palvelut. Kaikkiaan henkilökohtaisen budjetin säädökset ovat esityksen ko. kohdassa epäselviä eikä siitä hahmotu, millainen mekanismista tulee. Ja miksi maakunnan liikelaitoksen palvelut on rajattu ulos henkilökohtaisesta budjetista?

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Periaatteessa kyllä, mutta vasta käytäntö näyttää toteutuvatko esityksen hyvät tavoitteet.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

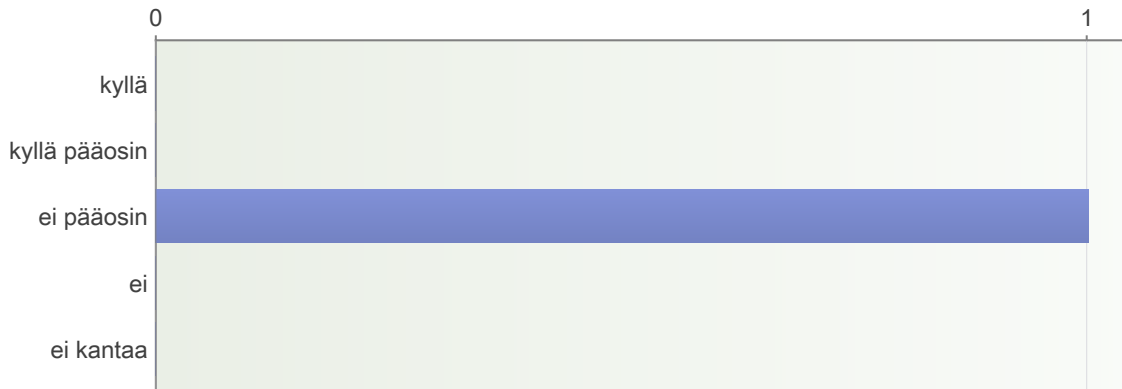

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

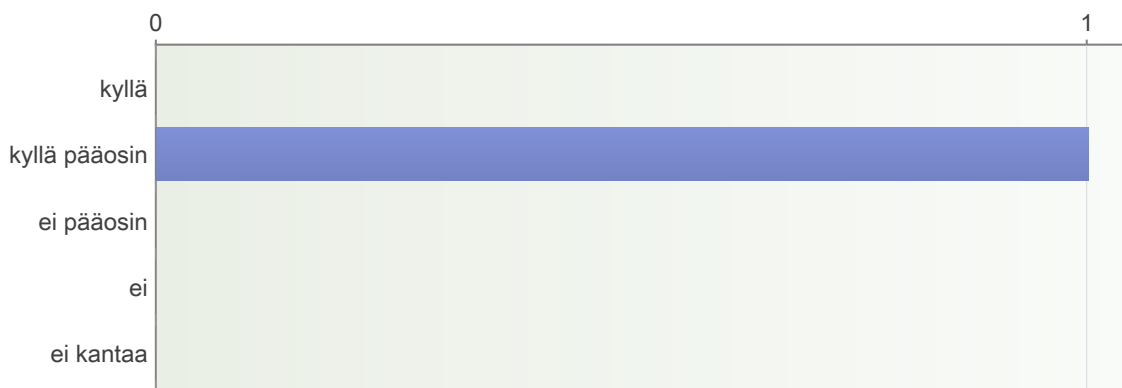
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tilanteessa, jossa palveluntuottaja ei toimi maakunnan asettamien ehtojen mukaisesti, maakunnalla ei ole riittäviä keinoja muuttaa tilannetta halutuksi

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

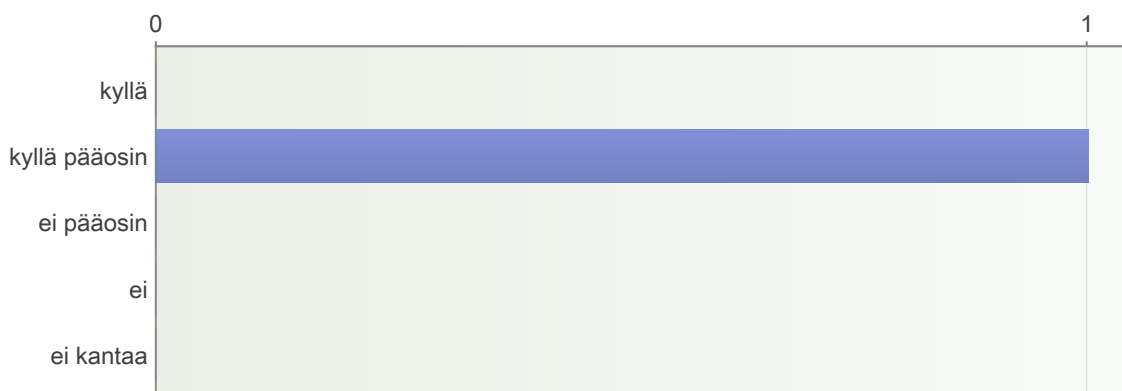
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

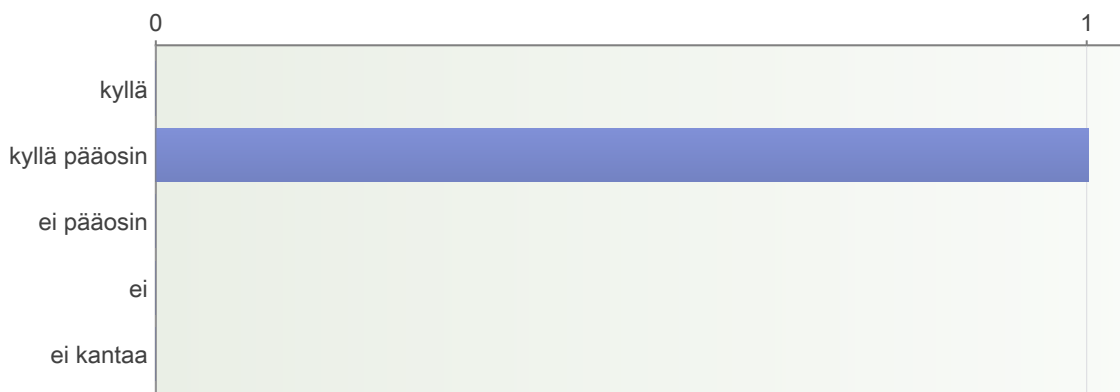

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

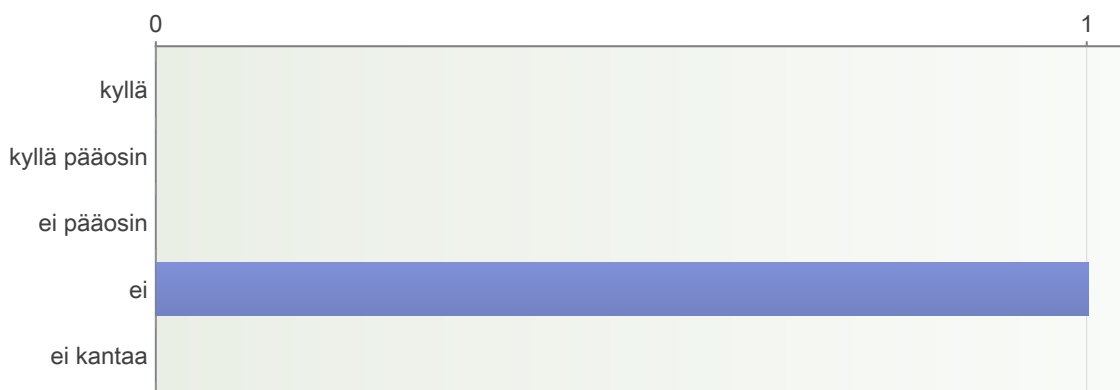

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

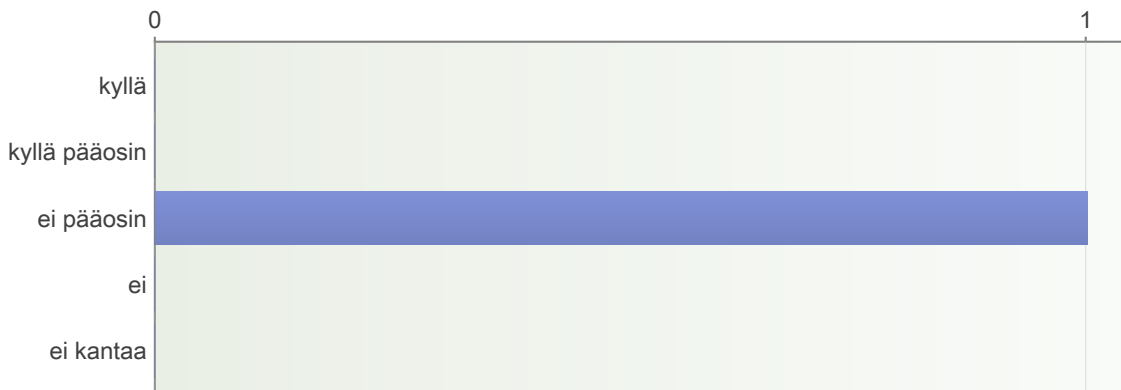
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksen sote-keskuksella ja yksityisellä sote-keskuksella ei ole yhdenvertaisia toimintaedellytyksiä, sillä maakunta on järjestäjänä viimekädessä aina vastuussa siitä, että asukkaat saavat tarvettaan vastaavat palvelut.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

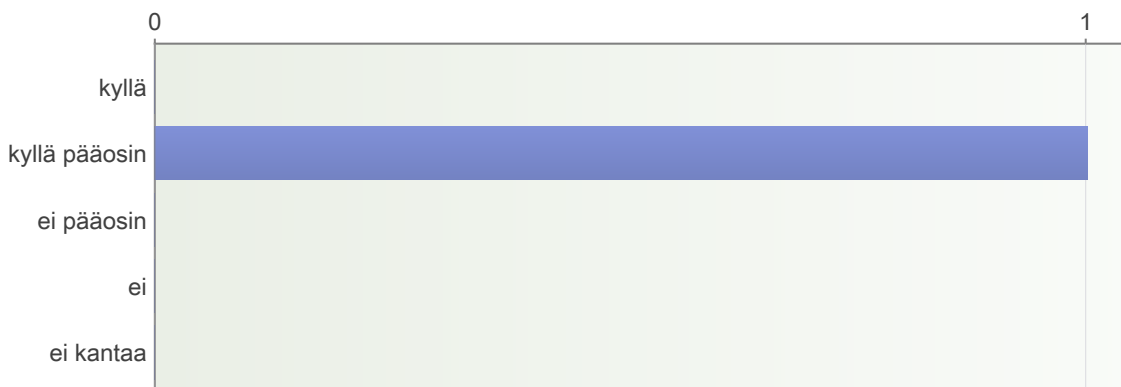

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

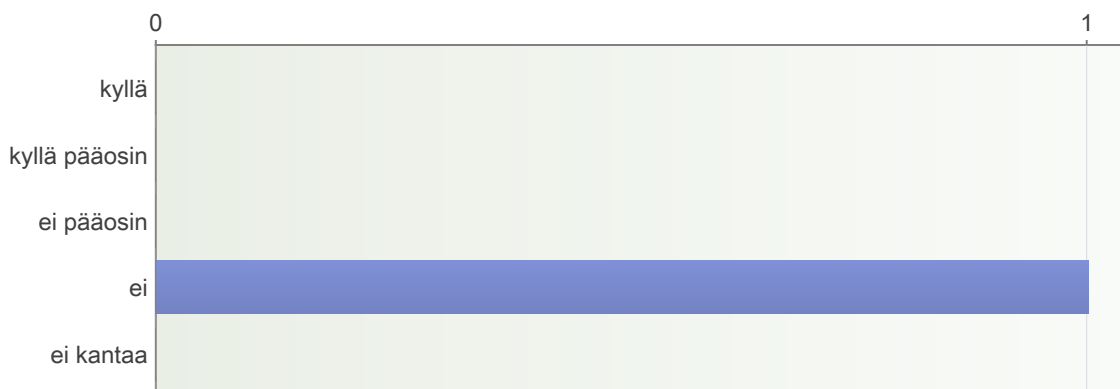

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

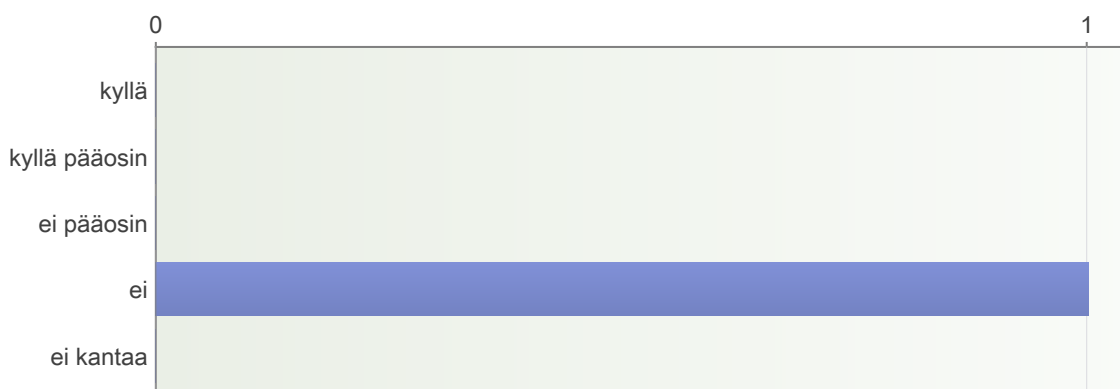

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

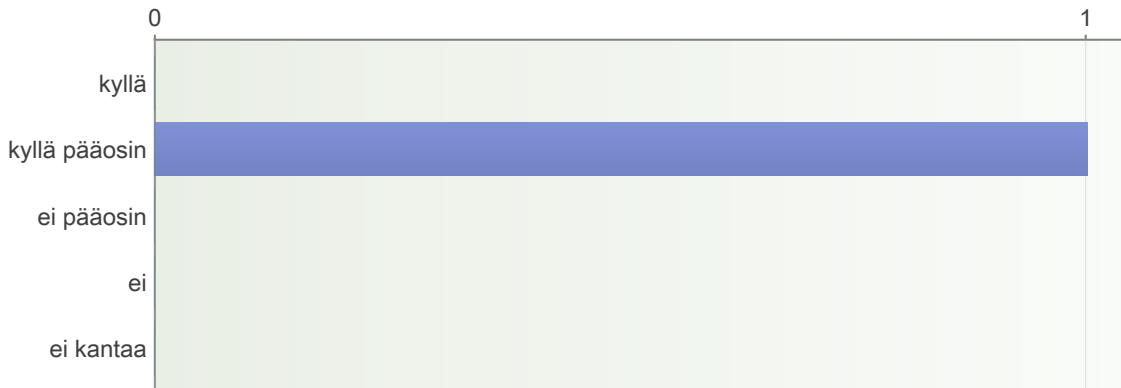
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelun tuottaa vuosina 2020 ja 2021 maakunnan liikelaitos. Kela-korvausten päättymisen siirtää ehkä suurenkin määrän asiakkaita yksityisistä hammashoidon palveluista näihin suoran valinnan palveluihin. Tässä tilanteessa saatetaan tarvita lisää resursseja, jotta saatavuus turvataan.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

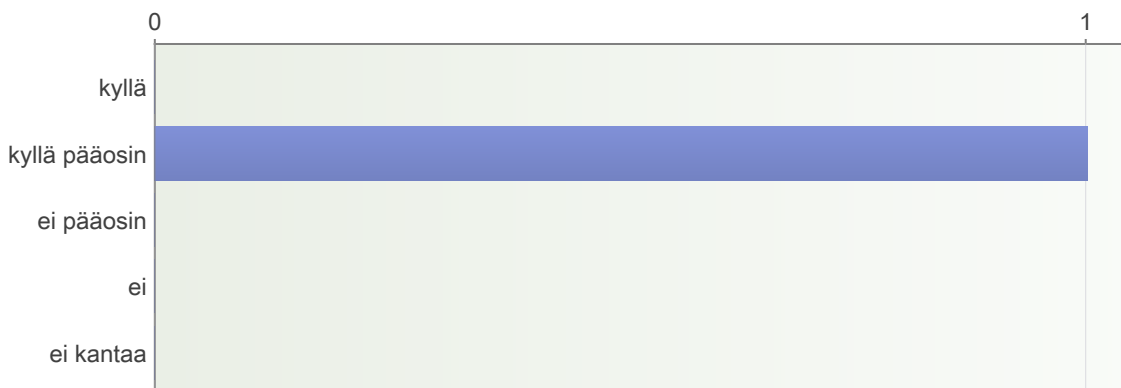
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tosin pienen toimijan markkinoille pääsy on käytännössä vaikeaa suurten puristuksessa

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pääsääntöisesti arvio on tehty terveen kriittisesti, mutta liiallista positiivisuutta on joissain kohdin havaittavissa. Näin mm. digitalisaation ja ICT:n hyödyntämisen osalta.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien rooli tulee muuttumaan radikaalisti ja kaikkia tämän vaikutuksia ei osata vielä edes ajatella. Huolestuttavinta on, että kunnan talouden tunnusluvut, kuten omavaraisuusaste ja suhteellinen velkaantuneisuus, heikkenevät erittäin voimakkaasti kohtuuttomalle tasolle

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Siirtymästä esitetyn kaltaiseen valinnanvapauteen tulee riskialtis ja kaoottinen. Miten palveluiden saatavuus turvataan alusta saakka? Etenkin Uudellamaalla uuteen järjestelmään meneminen edellyttää lähes ylivoimaisen massiivisia järjestelyjä. Lisäksi tulevien maakuntien talouden kestävyys on kiinnitetty aivan liian vähän huomiota.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.